

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyessége szerint. A nyílt tér sora 1 korona</p>
---	--	---

BARCZA LÁSZLÓ.

A Csabrendeki Takarékpénztár csü-törtökön, e hó 2-án ünnepelte rendes közgyűlésében *Barcza László* elnökigazgató működésének 25 éves jubileumát. Az ünnepség méreteiben is jóval tágabb volt az intézet kereteinél, amennyiben azon számosan vettek részt, kik nem tartoznak annak kötelekébe; melegségében és őszinteségében pedig ünnepe volt ez a nap Csabrendek községének, az egész járásnak, sőt az egész vármegyének.

Barcza László közéletünkben, mióta csak itt lakik, tevékeny és eredményes munkát végzett, kivívta vele nemcsak az egész vármegye elismerését és becsülését, hanem őszinte szeretetét és ragaszkodását is.

Barcza László nem vármegyénk szülötte, Fejérvármegyében Pusztázá-moron született 1846-ban. Régi magyar nemesi család leszármazottja; egyenes utódja Barcza Györgynek, aki 1647. évben Devecser vára hős kapitánya volt. Középiskolai tanulmányait Budapesten és Székesfehérvárott végezte. Ezeknek befejezése után a jogi tanulmányoknak szentelte magát és Budapesten szerezte meg az ügyvédi oklevelet. Mint ügyvéd egy ideig Artner budapesti közjegyző helyettese volt, majd pedig ugyancsak Budapesten önálló ügyvédi gyakorlatot folytatott. 1877-ben szülőmegyéje székhelyén aljárásbíró lett, majd pedig a pécsi s utóbb a székesfehérvári törvényszék-nél bírósági. Innét szólította őt vármegyénkbe *Barcza Sándor* egykori zalai alispán halála, kinek birtokát örökölte. Csabrendekre költözött, hol immár egy negyed század óta lakik. S most, hogy alkalom adódott nekünk arra, hogy a nemesszívű és kristályjellemű férfi negyedszázados közéleti működésére visszatekintsünk, azzal a benső örömmel tesszük azt, amely mindig eltölt bennünket, amikor az elismerés pálmáját nyújthatjuk valakinek, aki köztünk él s aki mióta köztünk

él, mindig az elsők között volt, mikor dolgozni és tenni kellett s mindig szerényen elvonult onnét, ahol a hangos dicséretnek vásári lármája hallatszott.

Barcza László sohasem pályázott a népszerűsége, sőt elbújt előle s éppen ezért lett a vármegye legnépszerűbb vezéralakja. Egyike ő azoknak a férfiaknak, kikhez a politikai pártszerve-délyek hullámai soha fel nem csap-tak, kinek sok politikai ellenfele lehet, de ellensége egy sem. Mint a törvényhatósági bizottság tagja, először már mint szónok keltett feltűnést. Kitiűnő előadás módja, rendkívüli jogi tudása és valóban európai látóköre egy csapásra az elsők közé emelte. Rendkívül fegyelmezett elme és alapos tudás jellemezték minden egyes fel-szólalását és minden cselekedetét s s nem egy esetet tudnánk felsorolni, mikor a fórumon már-már izzó leve-gőben és hangulatban fel-fellobbanó-ban volt a szervenélyek lángja, melyet az ő bölcs mérséklete, józan és mindenekfelett igazságos szavai elcsitítottak.

Tagja volt az állandó választmány-nak s mint ilyen számtalanszor volt alkalma — fegyelmi ügyekben — tanu-jelét adni nemcsak törvénytudásá-nak és igazságérzetének, hanem nemes szívének is.

Mint ember egyike a legmelegebben érzőknek. Községének valóságos atyja. Úgy tud tenni embertársaiért és úgy tud adni a szűkölködőknek, hogy az meg se köszönhesse.

Megbántanók az ő — korunkban fehér holló számba menő — szerény-ségét, ha felsorolnók mindazon jóté-kony és kulturális intézményeket, melyeket ő állandóan hathatósan támo-gat. Ajtaja mindig nyitva van a köz-ség lakói előtt s akár tanácsért, akár segélyért lépte át valaki a küszöbét, családottan nem távozik tőle senki.

Mint a takarékpénztár elnöke, ezt a hivatását is mint egész férfi tölti be és nagy része van abban, hogy ez intézet vidékünk közgazdasági életében oly tekintélyes helyet vívott ki magá-

nak. Nagy közgazdasági tudását immár negyedszázad óta fordítja az elnök-lete alatt álló intézet és a környékbeli nép javára. S amikor ez az intézet adja az alkalmat arra, hogy e lapok hasábjain is kifejezést adjunk annak az általános tiszteletnek és nagyrabe-csülésnek, mellyel az egész megye közéletének e kitűnő alakja iránt viseltetik, gyönyörű jelét látjuk ama harmoniának és szeretetnek, mely az ünnepet rendező intézetet és elnökét egybefűzi.

A szeretetben találkozunk a rendezőkkel mi is és igaz szívvel csatlako-zunk az ünneplőkhez.

A jubileumi ünnepély lefolyásáról követ-kező tudósításunk számol be.

A takarékpénztár közgyűlése.

Délelőtt 10 órakor *Barcza László* megnyi-totta az ülést és üdvözölte a megjelenteket. Ezek soraiban ott voltak: *Hetteleny Ferenc*, *Eitner Zsigmond*, *Polgár József*, *Tarányi Fe-renc dr.*, *Süvegh János*, *Sólyomy Tivadar Farkas István* és még számosan vidékünk kitűnőségei-ből. A közgyűlés tárgya a mérleg elfogadása volt. Ezt megelőzőleg elnök, meleg szavakkal melegezett meg a közel multban elhunyt *Kohn Ignác* helyettes igazgató haláláról. Fájdalom-mal jelentette a közgyűlésnek, hogy az el-hunyt halálával az intézetet mily súlyos vesz-tés érte és indítványozta, hogy a néhai nagy érdemű helyettes igazgató emlékét és az intézet kegyeletét az ülés jegyzőkönyvébe iktassák és az elhalt családjával közöljék. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott, majd a *Reich Ignác* elköltözésével megfűresedő igaz-gatói tagságra *Gombás Endre*, a felligyelő bizottság tagjaivá, pedig *Winkler Sándor dr.*, *Weisz Salamon*, *Schreimer Dénes*, *Lengyel Ármán dr.* és *Tabl József* választattak meg. A közgyűlés tárgyainak kimerítése után elnök bejelentette, hogy *Tarányi Ferenc dr.* és *Lob Ignác* részvényesek indítványt nyújtottak be és felkéri indítványozókat, hogy azt szives-kedjenek előadni:

Az ünnep.

Mély csendben szólásra emelkedett ifj. *Ta-rányi Ferenc dr.* és intézet alelnöke, és kö-vetkező gyönyörű beszédben méltatta *Barcza László*nak érdemeit:

Örök halálával a Gondviselésnek, kettős örömmünnepe til mai közgyűlésünkön pénz-intézetünk. Az igen tisztelt elnök úr meg-nyitó beszédében már felemlítette, hogy az elmúlt év folyamán munkás szorgalommal, a becsület útján haladva, változott viszo-

155 forint egy teljes keményfa háló-szoba!!
márvány, csiszolt tükör és majolikával.

Nagy választék

a legdivatosabb kivitelű és a legegyszerűbb háló- és ebédlő-berendezésekből, valamint mindennemű kárpitozott butorokból u. m.: angol bőr-butorok, szalongozások, diványok és matracokból.

Eladás részletfizetésre is előnyös feltételekkel.

OLESÓ ÁRAK.
Pontos kiszolgálás.

BALÁZSY K.

KÁRPITOS ÉS
BUTORKERESKEDŐ

Nagykanizsa,

CSENGERI ÚT 3.
(takarékpénztár épület)

nyainknak s a haladó kor igényeinek megfelelő új otthont alkothattunk, melyet mai közgyűlésünkön avatunk fel ünnepiesen kulturális célt szolgáló középületet, ősi szokás szerint, bizonyos ünnepélyességgel avatnak fel. Már alapkövébe jelmondatot zárnak s az utolsó kalapácsütés is dedikáció kíséretében hangzik el.

Különös adománya a sorsnak, hogy mi ezt a mi szerény házszenelésünket nem is rideg formákhoz kötött külsőségekkel üljük, hanem azon felülemelkedve, azt a szív és szeretet lelkes s örökméltó ünnepévé avathatjuk Barcza László mélyen tisztelt elnökünk és vezérünk elnökségének 25 éves jubileumi évfordulójával.

A hálás visszaemlékezés az elmúlt negyedszázadra, mely elvezet bennünket régi kezdetleges helyzetünkbe, váltja ki szívünk-ből, lelkünk-ből a mély tisztelet és szeretet érzelmeinek ünnepélyes hangulatát. Midőn az ő rendkívüli egyéniségének, kiváló érdemeinek hódolunk, nagyszámú tisztelőinek szerény, de szerencsés képviseletében, önkénytelenül is annak a nagy mondásnak hatása alatt állunk: »Van-e valami vonzóbb, van-e valami felemelőbb, mint azoknak a férfiaknak példája, kikben az emberi életet mozgató erkölcsi és szellemi értékek az átlagot messze felülmúló mértékben van meg s akik ezt a kincset teljes odaadással, teljes önzetlenséggel a közjó oltárára áldozzák.«

Nem Fortuna istenasszony csábító, de változékony kegyeit hajhászta a mi mélyen tisztelt elnökünk fiatal korában sem, mikor pedig az ifjú gyenge, ingadozó lelkét a remény és ábránd könnyen elragadják, sem odújába nem vonult vissza kincseivel, mint igen sok más tudós, hanem ritka képzettségével s pedáns lelkiismeretességével Justitia szolgálatába lépett. Rendkívüli képességeivel s vele született hajlamaival itt szerzett tapasztalataiból alakult ki az ő harmonikus egyénisége s így lőn a mai önző, sivár világban az *abszolút igazság* követésének és hirdetésének lelkes apostolává. Így ismeri, tiszteli és szereti őt a törvényhatóság közönsége, járásunk, községünk minden lakója, pénztársaink ügyfelei, szóval mindenki, aki hivatásának körébe jutott.

Bár réges-régen lejárt tartozásunk ez a mai megemlékezés, mégis ennek rendezésében nem a mult vagy a jelen vezetett bennünket, hisz bensőnk legjobb érzelmeit úgyis az ő egyéniségének mély tisztelete tartja lekötve, életének minden áldása itt él körülöttünk, munkásságának gyümölcseit állandóan élvezzük, hanem ha majd mulnak az évek, halványulnak az emlékek s kidőlnek a kortársak, akkor — ez a kép szimbolizálja állandóan az ő egyéniségét a messze jövőben! Legyen ez a kép hirdetője a kötelességtudásnak, a becsületes munkának s a becsületes munkával járó istenáldásának!

Adja Isten, hogy ez az elmúlt 55 év a mi mélyen tisztelt elnökünk életében egy tartalmas, tanulságos szép könyv első kötetének lezárásához legyen hasonló s a második kötetben, a második negyedszázadban hasonló szép eredménnyel fejlődjen pénztársaink! Ábítatos szívvel kívánjuk, hogy így legyen s a mi mélyen tisztelt elnökünk sokáig, boldogul éljen!

Lelkes es alig szűnő éljenzés követte, *Taranyi* dr. szívből fakadt és igazi szónoki lendülettel előadott szavait, melynek végén lehullott a lepel *Barcza László* kitűnően sikerült arcképéről. A kép díszmagyarban ábrázolja Barczát és az intézet pénztár szobájában van elhelyezve. Könnyekkel szemében állott fel a jubileus szólásra. Hangja elcsuklott, amint megkezdte beszédét:

Hálásan köszönöm azt a nagy megtiszteltetést, amelyben részesíteni kegyesek. Őszintén megvallva a jubileumoknak, ünnepeléseknek nem vagyok híve. Az ilyen jubileumok ritkán mentesek a túlzástól, olyanok mint a tudásnak a mikroszkopja, a piciny tárgyat is nagyknak mutatja. Az én

csekély érdemeimet tulságosan nagyított alakban tüntették fel kedves jóakaró szeretett barátaim, szép beszédekben. Talán azt mondják erre, hogy a 25 év szám, melyet nagyítani nem lehet. Ez igaz, én az életem folyásából érzem is, hogy az a 25 év testi és lelki erőmnek sok és hosszú időt jelent. Hanem ez is csak az egyénre állhat, a közszolgálatra, és köztisztviselőkre nézve csak maroknyi kis idő ez. Hisz 25 év még a közszolgálatban sem ad jögot teljes nyugdíjra. Tehát ha én most 25 évi elnöki működésem után mint fáradt és a munkára megrokkant ember állok itt Önök előtt, így ez nem az én érdemem, hanem inkább gyengeségemet bizonyítja. Az ünnep tárgyává tett működésem ideje alatt nem tettem egyebet, mint kötelességemet igyekeztem hiven és lelkiismeretesen betölteni. Takarékpénztárunk ügykörébe semmi különbséget vagy nagy eredményt nem létesítettem. És a mi eredményt a kötelesség teljesítésben elértünk, abban az érdem nem pusztán az enyém, hanem a legnagyobb részben *Löb Ignác*, aki nálammal sokkal régebben első munkása és irányító tényezője intézetünknek. Vele együtt törekedtünk a takarékpénztár üdvös, hasznos és nemes feladatait megvalósítani. A takarékoságot, a hiteltre szoruló közönség érdekeit és vagyonszerzését lehetőleg előmozdítani és ez által vidékünk, hazánk közgazdasági jólétét szolgálni.

Azonban én itt most a számadások és numerosok közül végig nézve az itt megjelent kedves vendégeink és barátaink során, kedves és jóleső melegség felém való kisugárzását érzem. És ez az én csekély reményem iránt való rokonszenv, szeretet és barátság melege. Ennek a megnyilvánulása, kitüntetése és ily ünnepiesen fényes kifejezése nagy örömmel és megnyugvással tölt el. Az élet nehéz és komoly feladatainak szolgálatában, a családi, társadalmi és közéletben mindig a szeretet és barátság érzései vezértek. Ahhoz a régi igazsághoz, hogy a polgári erények legszebb jutalma a polgártársak elismerése, én a magam részéről még azt füzőm hozzá, hogy nekem a legboldogítóbb jutalom, ha polgártársaim és barátaim szeretetért, barátságomért barátságot adnak nekem. Ime ezzel ma bőségesen elhalmoztak és hálás szívvel köszönöm ezt Önöknek! Köszönöm takarékpénztáram részvényeseinek, igazgatóságának, felügyelő bizottságának, tisztviselőinek a szeretet ez ünnepét. Köszönöm azt a remek szép üdvözlőbeszédet, mellyel az én kedves *Taranyi Ferenc* elnöktársam működésemet méltatta.

Köszönöm a társintézetek képviselőinek megjelenését, mely annál fontosabb, mert reményt ad nekem régi óhajom és tervem megvalósulására, hogy testvéri összhangban, egyetértésben, kölcsönös bizalommal szolgáljuk vidékünk közgazdasági érdekeit.

Végre köszönöm vendégeink, kedves barátaink megjelenését, akiket a szívük vezérelt ide.

Leírhatatlan lelkesedés követte *Barcza László* szavait, majdnem minden szemben örömkönnyek csillogtak és látszott a jelenlétükön, hogy valóban nem formáság, hanem igaz szeretet és tisztelet volt e meleg ünnepség szülőanyja.

Ezután *Löb Ignác* méltatta *Barcza László*-nak érdemeit.

Huszonöt év óta, ugymond, ez az első eset hogy ellentétbe jutok elnökömmel. Az ő nagy szerénységét, megcáfolják a számok. Huszonöt évvel ezelőtt intézetünk alapitókéje 40.000 K volt, ma 120.000, tartalékalapja 17.000 korona, ma 167.000 K s jótékony célra 12.500 koronát adtunk.

Végül előterjeszti indítványát, hogy a takarékpénztár létesítsen a mai nap emlékére egy *Barcza László* nevet viselő jubileumi alapot, melyet az idej nyereségből 2000 koronával dotáljon a közgyűlés, ezután pedig évente 500 - 500 K-val, míg ez 10.000 K-ra emelkedik s ha ezt az összeget elérte, úgy

kamatai szegény árva gyermekek segélyezésére fordíttassanak.

A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta. A határozatot *Barcza László* örömmel hirdette ki, mert ugymond, ennél kedvesebb és drágább ajándékot neki az intézet nem adhatott volna, már csak azért is, mert az eddig működése alatt jótékony célra kiadott 12000 koronát nagyon kevésnek tartja. Ezután ismétellen megköszönte a megjelentek szeretetének spontán megnyilvánulását és az ülést bezárta.

Ezután a jelenvoltak egyenként is kifejezték szerencsekívánataikat a jubiléumnak.

A bankett.

Ülés után a megjelent vendégeket a takarékpénztár vendégül látta és délután 1 órakor az *Arany Oroszlán* nagytermében 60 terítékű bankettet adott. Az első szép felköszöntőt a megjelent társintézetek nevében *Eitner Zsigmond* mondta *Barcza László*-ra, utána *Winkler Sándor* dr. poétikus szavakkal üdvözölte Barczát a Csabrendeki Takarékpénztár nevében. *Taranyi Ferenc* dr. Barcza nejét, *Barkóczy Károly* pedig fiait köszöntötte föl. *Löb Ignác* meglehangú beszéddel köszöntötte meg *Hertelendy Ferenc*-nek, az osztrák magyar bank főtanácsosának megjelenését. *Hertelendy* ezt megköszönve éltette *Barcza László*-t. Utána *Barcza László* újból megköszöntötte az ünnepelést, majd *Eitner Zsigmond* köszöntötte föl. Felköszöntőt mondtak még *Barcza Sándor* dr. *Taranyi Ferenc* dr., *Farkas István* szolgabíró *Barcza László*-ra, *Löb Ignác* *Eitner Jenő*-re, *Barkóczy Károly* pedig *Böhm Vilmos* igazgatósági tagot köszöntötte fel, mint az egyedülit, ki még az intézet alapítóiból életben van.

Felolvasták ezután az érkezett nagyszámú üdvözlő levelet és táviratot. Majdnem az valamennyi fővárosi és környékbeli pénztársintézet üdvözölte a népszerű elnököt. Különösen kedves és meglehangú levélben gratulált *Barcza Károly*, a Magy. Általános Hitelbank igazgatója, az ünnepelt testvéröccse.

A közönség kedélyes hangulatban csak az esti órákban oszlott szét.

Nem volna teljes ez a tudósítás, ha nem emlékeznénk meg a bankett pompás menüjéről, mely ez volt:

Hús- és szárnyas ragu leves.
Fogas, tartárral. Halászlé,
Borjupaprikás.
Fánk.
Pulyka és káppan pecsenye.
Apró sütemény, sajt, gyümölcs.
Fekete kávé,
Somlai bor.
Rendeki bor
François pezsgő.

A valóban kitűnő ételek és italok, jó kiszolgálás *Rabinek* vendéglős jó konyháját és lelkiismeretességét dicsérelték.

A község ünnepe.

A takarékpénztár ünnepét megelőzte a község képviselőtestületének ünnepe. Január hó 29-én tartott díszgyűlésen ünnepelte a képviselőtestület Barczát, aki 25 éve tagja a testületnek. A gyűlésen a képviselőtestületi tagok majd teljes számban megjelentek, de ott volt *Sólyom Tivadar* immár nyug. fő- és *Farkas István* vezető szolgabíró is.

A gyűlést *Kovács János* közs. bíró nyitotta meg. Ezután *Posgay Andor* csabrendeki gyógyszerész kért szót s indítványozta: üdvözlőjék *Barcza László*-t, abból az alkalomból, hogy 25 éve tagja a község képviselőtestületének s e célból, hogy küldöttséggel hívják meg e gyűlésre. Midőn *Barcza László* a küldöttség élén megjelent a község házában, a képviselők zajos, meleg éljenzéssel fogadták.

Posgay Andor hatásos szép beszéddel üdvözölte az ünnepeltet. Huszonöt éve tagja — ugymond — a községi képviselőtestületnek. E hosszú idő folyamán hányszor emelte föl szavát a közszolgálatában, hányszor a község jólété, fölvirágzása érdekében, a gyűlésen, a gyűlésen kívül, kint az életben, elsorolni lehetetlen. Számtalan esetben az ő bölcsessége, előrelátása, higgadtsága intezte el a községnek ügyét, dolgát, járt el egyes polgárok igaz ügyének érdekében. Mint magán ember a község legszerényebb polgára, akinek ajtaja

mindig nyitva áll szegénynek, gazdagnak, akitől soha senki el nem jött jó tanács és megnyugvás nélkül. Áldásos működését igazolják a jegyzőkönyv lapjai. Akik vele együtt működnek, azok jól ismerik azt az ügybuzgóságot és szeretetet, amely ezt a működést irányította. Fogadják az egész képviselő testület forró háláját és köszönetét.

Meleg, hosszantartó éljenzés követte a szónok szavait.

Utána Farkas István szolgabíró a következő beszédet intézte az ünnepelthez:

Midőn Csabrendek község közgyűlésén kartársammal megjelentünk, szívünk mélyen érzett sugallatát követtük, hogy őszinte köszönetünket nyilvánítsuk nagyságodnak köztevékenységéért, mellyel bennünket hivatalos munkásságunkban mindenkor támogatni kegyes volt.

Nem érzem magamat feljogosítottnak, hogy Nagyságod puritán jellemét, nagy tudását, társadalmi tevékenységét és érdemeit méltassam, de erre szükség nincs, hiszen köztevékenysége a jól teljesített kötelesség fölemelő öntudata mellett a közvélemény spontán megnyilatkozását váltja ki, amint ezt ezuttal is észlelhetjük. Azonban igaz szívvel ünnepeljük Nagyságod lelki nagyságát azért, mert hosszú 25 éves munkássága alatt fegyvere a törvény, a felvilágosítás, az oktatás és az igazság hirdetése volt s ez kiváló ékes szóval a szeretet bensőséges hangján nyilvánult mindenkor, nemcsak a község és a járás ügyeiben, de a politikai életben is. Nem egyszer tapasztaltuk, hogy a társadalmi ellentéteket és sokszor tisztán egyéni érdekek által felkorbácsolt szenvedélyek és indulatok zivatarát is gondos meggyőződéssel iparkodott eloszlatni és lecsillapítani.

Üdvölközéseim a Mindenhatóhoz intézett ama kérelemmel végzem: árássa még évek hosszú során át áldását Nagyságod munkásságára, amely mindenkor a közérdek, a közjóért előmozdítására irányult. Úgy legyen!

E lelkes szép szavak után Barcza mélyen megindulva a következő beszéddel fejezte ki köszönetét az ünnepelésért:

Mélyen meghatva a csekély érdemeimet nagyon is meghaladó megtiszteltetés és üdvözlésekért, a hála és köszönet érzéseivel van tele a szívem. Keresem a szavakat, melyekkel azokat kellően kifejezzem, de nem tudom megtalálni. Azért engedjék meg, hogy csak kevés szóval, de avval a fogadással mondjam el köszönetemet, hogy amíg bírom, tettekkal óhajtom hálámat tanúsítani.

Életkorom és beteges állapotom miatt úgy a köz-, mint a magánéletben kötelességeimet már csak korlátolt körben és hiányosan bírom teljesíteni, de amíg csak egy parányi erőm lesz, itthon, szeretett községemben a közszolgálatban régi lelkesedésemmel fogok részt venni.

Ha községemre gondolok, a Szózatnak, nemzeti imáinknak szavai jutnak eszembe: »Hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar! Bölcsőd az s majdan sírod is, mely ápol s eltakar!«

Nekünk a mi szűkebb édes hazánk a mi községünk. És mintha csak így hangzanék e parancs: »Községednek rendületlenül légy híve!« Ez a mi bölcsőnk s ennek a hantjai fognak bennünket sirunkban eltakarani. Akkor, amikor községem ügyeit odaadó hűséggel és szeretettel szolgáltam, ez az érzés vezérelt és az a tudat, hogy evvel hazámat is szolgálom. Községem minden tagját, lakosát testvéremül, családom tagjának tekintetem s boldogságuk előmozdításában törekedtem közreműködni.

Huszonöt év az emberi életben sok idő, de a község életében kevés és az én közéleti munkásságom is igen kevés. A jóérett és igazságért küzdöttem mindig. De fegyverül sohasem használtam az erőszakot, kiméltlenséget, hanem a nekünk annyira féltett kincsünk, alkotmá-

nyos szabadságunk, önkormányzatunk határain belül mindig a szeretettel küzdöttem. Azért szerény működésemet semmi más kitüntetéssel sem kerestem soha, mint viszonzó szeretetet. Igen kérem, szeressenek engem a jövőben is!

Hálásan köszönöm szónokuk szép üdvözlő beszédét.

Mélyen meghatva köszönöm az én kedves barátom, Súlyomy Tivadar, a betegsége miatt éppen most nagy sajnálatomra nyugalmamba vonuló eddigi főszolgabíró urunknak megjelenését, nagyon köszönöm Farkas István vezető szolgabíró úrnak, reményünk és óhajunk szerint leendő főbíráknak üdvözlését és elismerő szavait és szívesen ígérem és fogadom, hogy járásunk fűrésztő közigazgatási feladataiban tőlem telhetően fogom támogatni s kérem tartsanak meg barátságukban.

Isten árássa bőséges áldását Csabrendek községre!

E beszédre, amely az ünneplőkre mély hatással volt, újra kitört a lelkekből az elismerés, a hála és a szeretet igaz, bensőséges hangja s Barcza Lászlót hosszantartó meleg óvációjában részesítették.

Végül Posgay Andor indítványára elhatározták, hogy az elhangzott beszédeket a jegyzőkönyvben megőrkítik, ezután áttért a közgyűlés a napirend többi tárgyának elintézésére.

A hangversenyéről.

Fiatal ének- és zeneegyesületünk február elsején diadalmenetben vonult be városunk közéletébe. A várakozás mivel a derék gárda ez első szánypróbálgatása elé néztünk, teljesen betelt, pedig ez a várakozás, igen magasra volt csigázva. Mekkora volt az érdeklődés, legjobban mutatta az, hogy a jegyek már napokkal előre teljesen elfogytak és valóságos hadakozás folyt értük a közönség soraiban.

Mint hogy a kezdetet a meghívó pont nyolcra hirdette, tehát more patriot fél kilenckor már együtt volt az egész közönség. Szintúllig tele volt a kaszinó izlésesen feldiszitett nagyterme előkelő és díszes közönséggel. Ott voltak majnem teljes számmal városunk szép asszonyai, szép lányai és az estélyi díszbe vágott fekete sereg gyönyörűséggel legeltette szemét a várakozástól, izgalomtól kipirult szépségeken, míg e szépségek szokott jóízű síknél fogva nem, vagy nem csak a fekete sereg érdeklődését viszonzták, hanem tisztán művészi irányú és minden irigy mellékgondolatól ment tanulmányokat végeztek a szomszédos toaletteken.

Mikor azonban a dalosok felvonultak a pódiumra, csak pillanatok kellettek, hogy az érdeklődést teljesen lekössék. Lányinak a *Falu végén karta kocsmá* című gyönyörű Petőfi románcra írott, meleg magyar szívvvel telt csodaszép dalával. Amint az érces hanghullámok végigzúgtak a termen, a közönség szinte meghökkenést a meglepetéstől. Kitűnően szervezett, pompásan fegyelmelt, gyönyörű hanganyaggal megáldott, egész a művészetig szabatosan dolgozó férfikar állott a közönség előtt és mikor elhangzottak utolsó akkordjai is a gyönyörű dalnak, melynek előadásában a Németh Jóska művészlékének nemes felfogása egészen kidomborodott, — a közönség lelkéből elemi erővel kitört lelkesezésben ott volt a hódolatszerű elismerés azokkal szemben, akik rövid néhány hét alatt a semmiből teremtették meg ezt a nagyrahitott és nagyraékes kart. Tomboló taps köszöntötte Németh Jóska, a fáradhatatlan karmestert és a kart, melynek minden tagja az önmegtartóztatásig lelkesen szolgált a művészi célt.

Ettől kezdve a hangulat állandóan meleg, lelkes volt. Őszinte elismerésben volt része a második számnak, a Haydn *Trioját* előadó vonóshármasnak is. Ismét Németh Jóska mint első hegedős vezetésével adták elő Schmutzer Aranka, kinek bátor fellépése,

liszta játéka, biztos vonókezelése dicséretet érdemel és mint harmadik hegedős, Havas József.

A tapsok elhangzása után Kmenté Ilonka kiváló vendégművésznőnk lépett a pódiumra. Éneke az est egyik legkiemelkedőbb fénypontja volt. Az előkelő és bájos megjelenésű művésznő, kinek már pusztá fellépése is elég volt, hogy a közönség lelkét megkapja, Schumannnak *Jemand*, aztán Grieg *Ich liebe dich* című dalát — majd Tschaikowsky *La dame de pique* című románcát énekelte el, az előbbieket német, az utóbbit francia szöveggel. Maguk a dalok a klasszikus dalirodalom legcsodásabb remekei közül valók és az előadás mindenben méltó volt a dalokhoz. Bensőséges, csengő, hajlékony, tiszta, gyönyörű hanggal, nemes érzéssel, finom, megértő és kifejező művészettel adta a művésznő a dalokat és a lelkeket az az igazi mély és édes gyönyörűség fogta el, különösen a Dame de pique előadása alatt, amelyet csak egy-egy tökéletes művészi esemény tud kiváltani. Természetes, hogy minden számát tomboló taps jutalmazta, amely nem akart megszűnni még akkor sem, mikor a művésznő kedves előzékenységgel Griegnek *Unter Rosen* című dalát adta ráadásul. A művésznőt Sögnerné Emilia kísérte minden dicséretet megérdemlő finom, meleg és pompásan illeszkedő játékkal. A kitűnő művésznőnek és bájos kísérőjének csak az a pompás virágcsokor marad emlékül, mellyel a rendezőség háláját velük szemben kifejezte, de a publikum hosszú időn keresztül fog e műsorszámra, mint igazán ritka műélvezetre visszaemlékezni.

Orbán Irmuska Heller *Tarantelláját* és Tóth Lajos *Berceuse-t* adta elő a töle megszokott művészi módon. Játéka, mely folyton tökéletesebbé, mindig művésziessébbé válik, ma is megtette hatását, annál inkább, mert pompásan volt diszponálva és gyönyörűen kidolgozott játékaival az előadott művek minden szépségét frappánsan domborította ki. A közönség őszinte, ünneplő, dörgő tapsal jutalmazta, a rendezőség pedig gyönyörű csokorral hálálta meg a művészi munkát.

Aztán ismét a férfikar vonult a pódiumra, hogy Káldi Gyula gyönyörű bordalát énekelje el. A kar, amely első csapásra dédelgetett kedvencévé vált a közönségnek, remekelt. A pajkos bordalt is valóságos templomi áhítattal hallgattuk, nem tudtuk betelni az élvezettel. Talán a kaszinó ősi falai még sohasem hallottak olyan riadó tombolást, amilyen kísérte azt a hatalmas babérkoszort, mellyel maga a közönség jutalmazta meg Németh Józsefet, a kar megszervezéséért érzett háláját és a nagyszerűen végzett munka feletti elismerését akarva kifejezésre juttatni. Ez az elismerés — úgy látszik —

**Kathreiner-féle
Kneipp —
maláta kávé**

csak egyféle létezik, ellenben utánzata tömördek. Miért is óvatosság! Csak eredeti csomagot kérjünk és fogadjunk el a névvel!

Kathreiner

még jobban felvillanyozta a derék énekes gárdát, mert ráadásul még egy pompás népdalegyveleget énekeltek el igazi magyaros jókedvvel és művészi tökéletességgel.

Fürst János dr. felolvasása következett ezután. A felolvasás tárgya első pillanattól kezdve megkapta a közönséget. Kit ne érdekelne az, hogy mi lesz a mi kedves metropolisunkból 200 év múlva. Es a felolvasó csapongó fantáziája szárnyain vitte, ragadta magával a messze jövő álmvilágába a közönséget, amely majdnem elfeledte, hogy ez az álomkép csak keret akar lenni, amelyen belül a mi városkánk közéletének humoros, kedves, szeretettel megrajzolt karrikaturája van elhelyezve. Városunk életének nevesebb alakjait fényképezte le a felolvasó, meleg humorral találva meg mindegyiknek azt a vonását, amelyet kedélyesen, szerető jókedvvel megtréfálni lehet. Kijutott a tréfából mindenkinél, legerősebb karrikaturáját rajzolta meg a felolvasó önmagának — de az egész munkán olyan szívet teli, tiszta, szinte simogató humor vonul végig és annyi szellemes, találó ötlettel van fűszerezve, hogy a közönség állandó jóízű kacaját maguk a megtréfáltak tették leghangosabbá. A megérdemelt zajos ünneplésből kiváló rész jutott Fischer Ferenc rajzánának, aki néhány kitűnő rajzzal, pompás, igazán művészi karrikaturával járult hozzá a felolvasás őszinte, nagy sikeréhez.

A felolvasás által vidámmá hangolt közönség jókedvét aztán sokszor a harsogó kacajig emelte az utolsó sláger, Eduárd és Kunigunda gyászos története, a nagy opera másfél felvonásban, melyben mindenki meghal. Kár, hogy kicsi a terünk hozzá és nem méltathatjuk kellőképpen azt a nagyszerű munkát, melyet a zeneegyesület muzikusai és az operában szereplő négy úr, Talabér Lajos, Dehény József, Fischer Ferenc és Bricht Viktor végeztek. Az opera muzikáját, ezt a nagyon ügyesen összeszedett zenekarrikaturát Német kitűnően betanította és hozzá simította a dráma szereplőinek játékához. Ez a játék pedig remekbe ment, legjobban bizonyította ezt a közönség folyvást harsogó derűltége. Annyi kedves, ügyes, humoros ötlet, annyi szellemes eredetiség tarkította, tette élvezetessé a nagy operát, hogy szinte nem tudtuk: min mulassunk jobban, a remekül sikerült maszkokon-e, vagy Fischer professzor kitűnő holdképein, melyek mintegy diktálták a helyzet hangulatát. Ki kell emelnünk itt, hogy az opera nagyszerű sikeréért első sorban Fischer professzort illeti a pálmá, aki annyi művészi tudással, lelkesedéssel, oly fáradhatatlan buzgalommal dolgozott az est, különösen az opera érdekében, hogy azt kellőképpen méltányolni szinte nem is lehet és akinek Kunigunda szerepében nyújtott alakítása elsőrendű művészi alkotás volt, mely a közönséget valósággal frappirozta.

A derűltég a műsor elfogytával is állandó maradt. Vacsora után kivilágos-kivirradtig hangos jó kedvvel táncolt a lelkes fiatalság. Valamikor hajnali három órákor került a sor az első és persze egyetlen négyesre, amelyet körülből 40 pár táncolt, ami elég ritka esemény Sümegen. A hangverseny sikere tehát minden tekintetben a várható legnagyobb siker volt, amiért a dícsőség oroszlánrészre Kassay Győző drt, az egyesület agilis ügyvezető alelnökét illeti meg.

Hisszük ezek után, hogy az a szép partolás, amelyben ének- és zeneegyesületünk megalkotásának gondolatát közönségünk részesítette, nem fog szalmalángként elhamvadni, hanem minden erejével támogatni fogja közönségünk azt az intézményt, mely életrevalóságát már legelső szereplésével oly fényesen bebizonyította.

Forgács.

Igazán fura tapasztalatot szereztem a sümegi népszámláló adatok összehöngéséből. Azt hiszem, ilyen fura adatokat nem produkált a világ egyetlen népszámláló kerülete sem.

Beszéljenek a számok!

Az 1900-iki népszámláláskor összeirtak Sümegen 895 házat, most csak 865-öt! A csökkenés tehát 30.

Micsoda nagy szám ez, milyen fura módon beszél s milyen vigyorgó pofát vág az emberre.

Egy kis részletezés még jobban torz képet mutat.

A belső területen volt 1900-ban 640 házszám, az utolsó Beldiczky Kálmáné. Most is ez az utolsó, de most 657. Úgy-e ez 17 számmal több s mégis a többszeg 30-cal kevesebb. Ez valójában 47 házszám deficitet mutat.

Különös! Sümegen nem volt Krakatoa kitörése, messziniai vagy turkesztáni földrengés, tehát egy ház sem sülyedt a föld mélyébe. Török, tatár, német sem dult a lefolyt 10 év alatt, Taifun is csak a Fehér Vilmosék szinpadján tombolt, tehát egy házat sem romboltak szét, egyet sem döntött le a Taifun.

Hát akkor hová lettek azok a házak?

Én töröm rajta a fejem, de ha széttöröm, akkor sem tudok a dolog nyitjára akadni. Fölvilágosításképpen önközöz fordulok, urak, kik a népszámlálást végezték, intézték.

Kérem, feleljenek kérdéseimre, a szerkesztő úr bizonyosan rendelkezésükre bocsátja a lapot.

Bárd.

H I R E K .

— **Vizsgálóbíró kirendelés.** A miniszter a zalaegerszegi törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesé Skoday Aurél törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Havas Józsefet, a sümegi állami reáliskola h. tanárát rendes tanárrá léptette elő.

— **Igazgatói megbízás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szűcs Imre zalaszentgróti állami tanítót az ottani állami elemi népiskola igazgatásával megbízta.

— **Az állandó választmány gyűlése.** A február 13-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésben felveendő ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett az állandó választmány ülése 1911-ik évi február hó 6-án délelőtt 9 órákor a megyeháza gyűléstermében lesz.

— **A Csány-szobor II-ik pályázata.** A Csány-szobor II pályázatára érkezett szobormintáknak a megbírálása, a kivittel való megbízás, vagyis a nyertes pályázónak megjelölése s a második és harmadik díjnak odaítélése február 12-én vasárnap d. u. 3 órákor lesz Zalaegerszegen az állami főgimnázium I. emeleti keleti termében. A pályázaton — mint már megírtuk — Győri Pfeffer József, Istók János, Kara Mihály, Kolozsvári Szeszák Ferenc, Lukácsy Lajos és Nemessanyi Andor szobrászok vesznek részt.

— **Pályázat közjegyzői állásra.** A pécsi kir. közjegyzői kamara pályázatot hirdet az elhalalozás következtében megüresedett keshelyi közjegyzői állásra. A pályázat határideje február hó 16.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A sümegi ipartestület évi rendes közgyűlését január 29-én tartotta Eitner Jenő elnöklete alatt, az iparosok nagy érdeklődése mellett. A közgyűlés határozatképességének megállapítása után, az elnök üdvözölte a jelenlévőket s örömeinek adott kifejezést, hogy oly nagy számban megjelentek. Üdvözölte Krisztinkovich József iparhatósági biztost, köszönetet mondott a testület iránt tanusított ügybuzgóságáért. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvastása után Horváth József ipartestületi jegyző részletesen ismertette a múlt év lefolyását. Mind ezt, mind pedig a számvizsgálók jelentését tudomásul vették, a gyűlés a felmentvényt megadta. A testület bevétele 1184 K 5 f, kiadása 861 K 1 f, volt maradt tehát 323 K k f. Vagyona 1615 K 50 f. Erre az elnök az előjáróság és a számvizsgálók lemondása és választása következett. Kérelmül Adorján Sándort választották meg, ki melegen méltatta Eitner Jenő érdemeit. A

közgyűlés a legnagyobb lelkesedés mellett egyhangulag ismét Eitner Jenőt választotta meg elnökül, ki megköszönte a bizalmat s elfogadta az elnökséget. Megválasztottak előjárósági tagokká: Adorján Sándor, Pék Sándor, Krajczár Imre, Halbländer József, Talabér József, Joós Márton, Urr János, Kerekes Ferenc, Nagy Gábor, Sövény János, Klein Mór, Gróf Tivadar. Póttagokká: Liszli János, Liszli István és Pressing János. Számvizsgálókká: Gróf Lajos, Kláfi Lajos és Schaffer Jenő. Elnök a megválasztott tisztikart üdvözölte s kéri őket, hogy a testület ügyeinek vezetésében segítségére legyenek. A jegyző évi fizetését 300 koronában állapították meg. Foglalkozott a közgyűlés a járási ipartestület megalakításával is. ennek megalakítását jónak találja. Ezután a közgyűlés az elnök életetésével véget ért.

— **Szabad liceum.** A helybeli állami reáliskola január 29-én tartott szabad liceumi előadásán Havas József tanár az 1848—49-ik évi szabadságharcunkat ismertette a márciusi nagy napoktól egészen a világi katasztrófáig. Az előadást veitett képek élénkítették. Ezek a szabadságharc egyes nagy alakjait és ütközeteit mutattak be Közönség szép számban. Sajnosan tapasztaljuk azonban, hogy különben a köznevelődési dolgok iránt fogékony iparos osztályunk nem nagy érdeklődést tanusít ez előadások iránt.

— **A sümegi izr. hitközség közgyűlése.** A sümegi izraelita hitközség január 29-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. Egyik fontos tárgya volt az előjáróság újra választása. Az új előjáróság tagjai lettek: Elnök Fürst János dr., alelnök Márkus Ignác, pénztáros Kovács Izidor, jegyző Gombos Lajos, ügyész Havas Béla dr., templomgondnokok: Fischer Mór és Mauthner Adolf, Előjárók: Steiner Simon, Biró József dr., Frelle József, Löwinger János, Klein Mór, Löwy Jakab, Steiner Arnold, Korein Samu, Póttagok: Bauer Sándor, Eisenstädter Mór. Számvizsgálók: Bricht Viktor, Böhm Pál, Lengyel Máttyás. Az adókövető bizottság: Löwinger János, Steiner Simon, Mauthner Samu, Klein Gábor, Scheiber L. Sándor, Kohlman Miksa, Würzburger Sándor. A megválasztottak nevében az új elnök Fürst János dr. köszönte meg az egyhangú bizalmat, igen szép szavakban. Az egész hitközség szép reményekkel tekint az új elnök működése elé s ismerve Fürst János dr. kiváló tehetségeit, nemes szívét, azt hisszük nem is fog csalódnai, mert benne a hitközség érdemes vezetőt nyert és önmagát tisztelte meg akkor, amikor őt a hitközség elére állította.

— **Közgyűlés.** A katolikus legényegyesület február 1-én tartotta évi rendes közgyűlését a tagok élénk részvételével. A gyűlést Németh János plébános, elnök vezette. Megnyitójában a szabadkőmivességgel és a hitellenes lapokkal foglalkozott s ajánlotta az *Uj lapot*. A gyűlés a pénztárosnak és a könyvtárosnak a felmentést megadta. Horváth Mihály egyházi elnök meleg elismeréssel méltatta Pap Józsefnek az egyesület elhúnyt titkárnak érdemeit. Emlékét a jegyzőkönyvben megörökítették. Ezután a tisztikart választották meg. Világi elnök Veninger Gyula, titkár Hajós István, jegyző Csenics Elemér, pénztáros Németh Sándor, háznagy Krajczár Lajos, könyvtárosok Herzsig Bálint és Pál József, dékán és ellenőr Németh László. Választottak még 12 rendes és 4 póttagot a választmányba.

— **Népesedés.** Sümegen 1911 január havában született 18 egyén, meghalt 15, a szaporodás 3. Házasságot kötött 4 pár.

— **Táncmulatság.** A sümegi polgári önképzőkör február hó 11-én saját helyiségeiben könyvtára javára családias jellegű táncmulatságot rendez. Kezdeté este fél 9 órákor. Belépő díj személyenkint 1 K.

— **Köszönet.** A sümegi ének- és zeneegyesületnek a folyó hó 1-én megtartott hangversenyén fellíftiztek: Lukonich Gábor dr. 20 K, Kment Antal (Zágráb), Népbank, Lovag Ahsbahs Sándor, Bricht Jenő (Tapolca) Gellért Samu, Horvát Imre, Németh Bőske 5—5 K, Németh József, Steiner Simon, Tóth Lajos 4—4 K, Adorján Gyula dr. (Pápa).

Berényi Jenő (Zalaszentgrót), Bricht Viktor, Cseresnyés Sándor, Darnay Károly, Fischer Ferencné, Gombos Lajos, Márkus Ignác, Linter Gyula (Ukk), Steiner Lajos, dr. Still Ernő, Talabér Lajos, Würzburger Sándor, Korpich Rezső 3-3 K, Berczelly Kálmán dr., Böhm Pál, Csonka Antal, öz. Darnay Kajetánné, Fischer Mór, Kraff István, Günzberger Miksa (Akó Saág), Pozsgay Andor, Schmidt Jenő dr., Schmidt Antal 2-2 K, Betlehem Vendel, Erdős József dr. (Zalaszentgrót), Epstein Vilmos, Freller Pál, Gellért Gyula, Jug Mátyás, Hunti Károly, Neumark Mihály, Simon Ignác, Szijártó György, Tóth József dr., Vadász Norbert (Türje) 1-1 K, Klein Sándor 40 f, fogadják az egyesüléséről hálás köszönetünket, egyben köszönetet mondunk Böhm Pál kereskedő úr nagy-rabecsült szolgálatkészségének, mellyel szíves volt díjmentesen a hangverseny terem és podium díszítését megadni. A sümegi ének- és zeneegyesület.

— **Egyházmegyei hírek.** A bezerédi plebánia javadalmai a kultuszminiszter szabályszerű bemutató levele alapján *Tüske* József kisgyörgői káplán nyerte el. — *Kreutzer* Ferenc a bezerédi plebánia ideiglenes vezetésétől felmentvén, Kisgyörgőre küldetett káplánnak.

— **A népszámlálás eredménye.** Járásunk 18 községéből megkapjuk a népszámlálás eredményét. Itt közöljük, megjegyezve, hogy a zárjelbe tett szám a tíz év előtti lakosságot tünteti föl. *Sümeg:* ház 865 (895), lakott lakás 1249, lakatlan 31, lakos 5680 (5431), a szaporodás 249. — *Csabrendek:* ház 509 (489) lakott lakás 714, lakatlan 26, lakos 3413 (3433), csökkenés 20. — *Bazsi:* 690 lakos (679), szap. 21. — *Dobróce:* 257 (244), szap. 13. — *Hosztót:* 400 (396), szap. 4. — *Kisgyörgő:* 403 (398), szap. 5. — *Megyér:* 191 (172), szap. 19. — *Nagygyörgő:* 518 (560), csökkenés 42. — *Rigács:* 584 (523), szap. 61. — *Sümegcsehi:* 870 (833), szap. 37. — *Sümegprága:* 690 (679), szap. 21. — *Szentimrefalva:* (Sárosd) 658 (592) szap. 66. — *Ukk:* 777 (685), szap. 92. — *Zalagalsa:* 541 (469) szap. 72. — *Zalagyömörő:* 1151 (995), szap. 156. — *Zalmegyes:* 218 (188), szap. 30. — *Zalaszegvár:* 547 (478), szap. 69. — *Vindornyaszőllős:* 719 (718), szap. 1. Az eredménnyel ezáltal nem foglalkozunk. Megvárjuk a még kint levő három jegyzőség adatait is. De első áttekintésre is szomorú eredmény mutatkozik.

Tapolcán is befejezték a népszámlálást. Eredménye: *Tapolca* lakossága a 218 távollévővel együtt 6675, a 10 évvel ezelőtti 5821, egyénnel szemben. A szaporodás 854, vagyis 14,7%.

— **A villamos bizottság gyűlése.** A villamos világítás ügyében tegnap este a polgári kör helyiségében *Polgár* József elnökletével a bizottság gyűlést tartott. A tagok nagy számban voltak jelen. Résztvett rajta *Seidner* dr. mérnök is a Ganz gyár képviselőjében. Az egész műről a mérnök a következő tájékoztatást adta: Az egész villamos mű 140-160 ezer korona. A Wolfram égőket ajánlotta, darabja 1 K 80 f, munkaképessége 1200 K. Egy 16 gyertyafényű láng 60 perces óránként 2 fillér, átlány évi 16 K. Az óra használati díja havi 50 f. A község a bevezetésért nem fizet, magánosoknak lámpánként 12-14 K. *Vörös János* gőzmozlár a közvilágítást 150 lámpával évi 3000 koronáért elvállalja. Ezért 30 darab 50 gyertyafényű, 120 darab pedig 25 gyertyafényű lenne. Az egész mű 1200 napi láng biztosításával megvalósítható. Az egész mű 50 év múlva a város tulajdonába megy át, de a városnak joga lenne, hogy már 15 év múltán megválthassa. *Polgár* elnök megköszönte *Seidner* mérnök felvilágosításait, a megjelent tagoknak érdeklődését s a gyűlést eloszlatta.

— **Csáktornya gimnáziumot kér.** A csáktornyaiaknak gimnázium létesítése iránt való kívánságai ismét előtérbe léptek. Főlélesztette e régi óhajt a lapokban közölt ama hír, hogy a kormány a Dráva mentén 3 gimnáziumot akar felállítani, a Horvátország területén élő véreink gyermekeiknek nevelésére és tanítására. Ezek a gimnáziumok

internátussal lennének összekötve — s mint ilyenek, a magyarság ügyét szolgálnák. A csáktornyai képviselőtestület akciójával az egyik gimnáziumot Csáktornyának akarja megszerezni s ezért memorandummal járul a közoktatásügyi miniszter elé.

— **Ősztündij-pályázatok.** A soproni kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a Voigtländer-féle két egyenkint 1100 koronás és a Goldberger-féle 7 egyenkint 300, illetve 250 koronás ősztündijra. Az első ősztündijra képesítéshez kötött ipart űző, szegényebb sorsu, kezdő iparosok, vagy idősebb segédek pályázhatnak, kik a segélyt műhelyi berendezésre, esetleg továbbképzésre kívánják fordítani. A második ősztündij képesítéshez kötött ipart űzőt iparosok özvegyeinek, esetleg árváinak fog odaitélni. A kérvények a kamarához nyújtandók be, az ősztündiját pedig a kereskedelemügyi miniszter fogja odaítélni. Pályázati határidő 1911. évi április hó 15 re. Bővebb felvilágosítás a soproni keresk. és iparkamaránál nyerhető.

— **Ezerkétszáz korona gazdasági cselédeknek.** A földművelési miniszternek Zalamegye alispánjához érkezett leirata folytán *Árvay* Lajos alispán a következőket köteszi közzé: A földművelésiügyi miniszter 1200 korona összeget bocsátott Zalavármegye rendelkezésére 12 gazdasági cseléd jutalmazására. A 12 közül 6-tól azt követelik, hogy hűséges és példás viselkedés mellett huzamos időt töltöttek legyen egyazon munkaadónál, 6-tól pedig azt, hogy megbízhatóságuknál, szorgalmuknál és józanságuknál fogva munkatársaik között kiváltak. Fejenként 100-100 koronát kapnak a megjutalmazandók, akiknek felterjesztésére a polgármestert hívja fel az alispán.

— **Felekezeti jellegű iskolák közsegélyezése.** Felmerült esetből kifolyólag a közigazgatási bíróság kimondotta, hogy a felekezeti iskola részére megszavazott segély fedezésére kivetendő községi adóhoz való hozzájárulás alól a más felekezetekhez tartozó községi lakosok fel nem menthetők. Az esetet és a közigazgatási bíróság erre vonatkozó ítéletét indokolással együtt a hercegprímás ez idei XXI. számú pásztorlevelében teszi közzé.

— **Ötödik hajó a Balatonon.** A folyton fejlődő balatoni fürdőélet igényeinek a négy gőzhajó már nem képes megfelelni, ezért a Balatoni Szövetség felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez a balatoni közlekedés fejlesztése érdekében és kérelmezi egy ötödik hajónak építési költségeihez való hozzájárulást. Ha a Balatoni Szövetség a kormány segítségét megkapja, úgy nemsokára öt hajó fogja szelni a Balaton fodros hullámain.

— **Az iparsó ára.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a pénzügyminiszter és a Magyar Bank és a Kereskedelmi Részvénytársaság közt történt megállapodás következtében az iparsó ára métermázsánként 20 fillérrel olcsóbb lett. E szerint 100 métermázsánál kisebb mennyiségek átvétele alkalmával a tiszta só ára 2 K 57 fillér, a tisztátalané 2 K 17 fillér, 100 métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél a tiszta só ára 2 K 20 fillér, a tisztátalané 1 K 80 fillért fog kitenni. A szigetkamara és marosújvári bányatelepekre nézve megállapított ez árákhoz *Szigetkamara* a bányától a denaturálóléleplehez való szállítás költsége fejében 18 fillér hozzászámítandó. Más helyen történő átvételnél az árák a szigetkamara, illetőleg a marosújvári denaturálólélepletről való vasuti szállítási díjakkal emelkednek.

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1908-ban Magyarországon tüdővészen elhalt 65.694 egyén. A magyar birodalomban 1910 június havában gümőkórban elhalt egyén. A Dunántultra esik 903. Törvényhatóságok szerint csoportosítva e halálesetek a következőképp osztoznak meg: *Baranya vármegye* 84, *Pécs városa* 15, *Fejér vármegye* 62, *Székesfehérvár városa* 6, *Győr vármegye* 26, *Győr városa* 19, *Komárom vármegye* 48, *Komárom városa* 5, *Moson vármegye*

34, *Somogy vármegye* 117, *Sopron vármegye* 96, *Sopron városa* 8, *Toina vármegye* 73, *Vas vármegye* 135, *Veszprém vármegye* 67, *Zala vármegye* 108.

— **Feloivasás.** A múlt vasárnap a helybeli állami elemi iskolában *Hajós* István tartott felolvasást a fertőző betegségekről. Ma délután 2 órakor *Rózsa* Károly tart felolvasást az új búza termesztéséről.

— **A tüdővész az ókorban.** Már az ókorban is ismerték és sokat foglalkoztak a tüdővésszel. *Aurelius Cornelius Celsus* (szül. kb. 25-ben Kr. sz. e., megh. 45 Kr. u.) egyik legalaposabb ismerője volt a gümőkórnak. Bámulatra méltóan írja le a betegséget. A gyógyításban hangsúlyozza az életmód és a diéta szabályozásának fontosságát. Kivüle *Erasistratus* és *Asklepiades*, valamint *Galenus* foglalkoztak a betegség gyógyításával. Utóbbi (élt 131-200. Kr. sz. u.) felismerte a hegyes vidék és tejkura jó hatását. *Asityllus* (élt a 3. század végén és 4. század elején) kedvezőtlennek tartotta a mély fekvésű vidéket ajánlott. Ez adatokból látható, hogy az ókorban is behatóan foglalkoztak a tüdővész gyógyításával s a ma használatos gyógymódok egy része már akkor is ismert volt.

— **Tojás- és baromfi-árulás nem házalás.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb egy konkrét eset kapcsán kimondotta, hogy a mindennapi fogyasztásra szolgáló cikkeknek, így a tojásnak és baromfinak házról-házra való árusítása nem tekinthető házalásnak és ilyen cikkekkel, még ha nem saját termései is, bárki, engedelem nélkül, szabadon űzhet kereskedést.

— **Szülők öröme,** ha a csecsemő kitűnően fejlődik. Gyakran zavarok állanak be a gyermek fejlődése körül, amelyek rendszerint az emésztés hiányosságával vannak összekötve. Ilyenkor a szülők ne tegyenek mást, csak a világhírű *Phosphatine Falières*-rel táplálják a gyereket és a jó hatás el nem maradhat. A *Phosphatine Falières* a gyermek-tápszerek fejedelme, amely tartalmazza mindazon nélkülözhetetlen anyagokat, melyek az anyatejben feltalálhatók. Szülők százezrei áldják ezt a gyermek-tápszert.

— **Most hétfőn** a budapesti Vámpalotában este hat órakor megejtik a hatóságok előtt a kereskedő ifjak menháza tárgysorsjátékának húzását. A 3000 értékes nyereményhez azoknak van jussok, akik igazolják, hogy legkésőbb február 6-án a sorsjegyek árát postára tették. A főnyereménynek az *Andrássy* uton állandó nézőközönsége van. Egy fejedelmi brillians-kollíé ez, mely vagyont jelent annak, aki ezt egy koronás sorsjegy ellenében megnyeri.

— **A vasuti állomáson.** Egy utas, aki nagyon előkelően volt öltözve, megszólítja a kalauzt:

— Mondja csak kalauz úr, ez a vonat megy *Tapolca* felé?

— Igenis nagyságos uram, tessék ide föl szállni erre, itt van egy jó fölke — szól a kalauz és egy első osztályú kocsira mutatott.

De az utasnak harmadosztályu jegye lévén, mutatja a kalauznak, hogy ő harmadosztályu kocsit keres.

Erre a kalauz nagy virtussal rákiabál:

— Akkor lóduljon gyorsan hátra, mert mindjárt indulunk!

— **A Franklin Kézi Lexikonának** első kötete március hó folyamán meg fog jelenni. Ezzel egy nálunk egészen új lexikon-típus valósul meg, a mely kellő terjedelemben és mégis röviden és világosan megad minden felvilágosítást, amire a művelt embernek szüksége lehet. A *Franklin Kézi Lexikon* kiváló tudósok és írók egész sora dolgozik; közlései pontosak, megbízhatók, anyaga a legnagyobb gondnal van a gyakorlati élet szükségletei szerint megválogatva. Kiállítás a magyar nyomdai és könyvkiadó iparnak dicsére fog válni.

— **Búcsúi emlékpoharak.** A belügyminiszter 3634/1910. sz. határozata, mely a fővárosi államrendőrség főkapitányának kihágás ügyében hozott marasztaló ítéletét hatályon kívül helyezni, kimondja, hogy búcsúik alkalmával emlékpoharakat árusítani s

azokra a helyszínen neveket és más feliratokat véteni a vasárnapi munkaszünet idején is szabad. Az okolás megállapítja, hogy az emlékpoharak árusítása a 28.559/1903 sz. rendeletben gyökerezik, ami pedig a poharakon eszközlendő véséseket illeti, ez a művelet az árusítótól el sem választható, mert tulajdonkép ezek a vésések teszik a poharakat emléktárgyakká.

— **Vissza a természethez!** Mindig erősebben hangzik ez a szózat, mennél inkább érezhetőbbek az elpuhultság és az idegesség veszedelmei. Az elpuhultság ellenében az izomerősítő játékokat és ésszerű sportokat alkalmazzák. Ha már most ezzel kapcsolatban az idegizgató elvezeti cikkek is elkerültek, a test új feszítő erőt nyer, a sápadt arcok ismét kipirulnak s a szemek életörömmel tekintenek a világba. Hogy ehhez a Kathreiner Kneipp-malátakávé mennyire hozzásegíti az embert, általános ismert dolog. Megbecsülhetetlen értékkel bír felnőttekre és gyermekekre nézve az, ha a megszokott kávéitall teljes ízével és aromájával élvezhetik, anélkül, hogy szívöket és idegeiket gyöngitenék. Igen fontos tehát az is, hogy az értéktelen utánzatoktól óvakodjunk. A valódi és igazi csak csomagokban kapható, Kneipp képével és »Kathreiner« írlással.

Főszerkesztő: **Polgár József.**
Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

CHOCOLAT
SUCHARD

Főzésre és nyersen
való evésre egy-
aránt a legjobb.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

ADORJÁN FERENC, fényképészeti műterme
Rákóczi-ucca 397 sz.

BÉRETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üveg-
áru-kereskedése.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése
és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likőr-
gyáros, pálinkanagykereskedő. Városház-u.

HALBLANDER JÓZSEF és NÉMETH
GÉZA kovács, kocsigyártó és fényező üz-
lete, Árpád-ucca.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász.
Kossuth Lajos-ucca.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő.
Mihályfai ucca.

JAKAB IMRE beszálló vendéglője. Árpád-u.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth
Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendég-
lős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KOVÁCS GÉZA cipész, Kossuth Lajos-u.
(Epstein-féle ház.)

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-
ucca 287. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos.
Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-rakt.
Kész butorraktár.

KRAJCZÁR GYÖRGY épület- és butor-
asztalos, temetkezési vállalkozó. Árpád-ucca.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gép-
raktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és
korcsmáros. Mihályfai-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

NÉMETH LAJOS uri és női szabó. Kos-
suth Lajos ucca (Márkus-féle ház).

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy
sirkőraktár. Árpád-ucca.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme
Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő.
Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kos-
suth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős, a
Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth
Lajos-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabo-
nacsere. A Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és
deszkakereskedő Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üz-
lete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és
címfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az
»Aranybárány«-hoz.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha
raktára, Flórián-tér.

Ifj. TÓTH JÓZSEF órák és ékszerész, a
Kisfaludy-szálló mellett.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán
és üvegáru nagykereskedése.

A világ elismert legjobb perimetező-
szere az

Anti-peronospora

használata radikálisan megvéd nemcsak

Peronospora

hanem

Lisztharmat

Fusicladium

és kártékony rovarok ellen is. Csakis
egy levelezőlapjába kerül és Ön ingyen
és bérmentve kap leírást, elismerő-le-
veleket és ajánlatot III

Pick H. és társa

cégtől Budapest, V. Akadémia utca 16.

KLAFFL LAJOS

épület és butor asztalos, temetkezési vállalat, Sümegen.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség szives tudomására hozni,
hogy Kossuth Lajos uccai házamban a mai kor igényeinek megfelelő

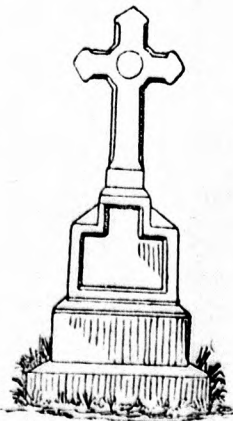
kész butor-raktárt

rendeztem be. Hazai és részben saját gyártmányu, szalon, hálószoba
és ebédlő berendezések, legjobb minőségű hajlított faszékek, konyha,
és kerti butorok, képeretekből stb. tartós szép kivitelben nagy vá-
lasztékban állandó raktárt tartok legjutányosabb gyári áron egy évi
jótállással. Szives pártfogásukat kéri teljes tisztelettel

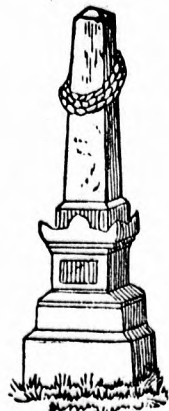
Kalffl Lajos.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sir-
kőben. Ugymint: márvány, grá-
nit, szienit, labrador és porfirból.
Siremlékeket, uti keresztet, szent-
háromság szobrokat, épület- és
minden egyéb e szakmába vágó
munkákat és javításokat jutányos
áron elvállal és izléses kivitelben
készít.

Hirdetéseket

jutányos áron elfogad
a kiadóhivatal.

Kiadó lakás

április 24-re a Szécsenyi utcában, mely áll 3 szobából, konyha, fürdőszoba és melléképületekből, kút az udvarban. Esetleg eladó. Felvilágosítással szolgálnak Mauthner Testvérek Sümegen.

A MODERN KÖNYVTÁR

csak rövid ideje, hogy megjelent, melyben a modern magyar és világ irodalom kiváló alakjainak művei látnak napvilágot .....

Eredeti bolti áron
kapható:

Horvát Gábor

könyvkereskedésében.

SÜMEGEN.

1 füzet ára 40 fillér.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátlan

kátrányos fedőlemez

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

MÁRKUS SALAMON FIA

áruháza, Sümegen.

A téli idényre ajánl:

Legújabb divatú
ruhakelméket

Flanelokat,
barchetokat

Kostüm és
blous kelméket

Divatos gyapju
schwalokat
és téli kendőket

Férfi inget, nyakken-
dőt, gallért, kéze-
lőt és esernyőket

Illatszer, szappan
és fogkeféket

Pamut vászon,
zefir és kanavászt

mindennemű
esipkéket.

NŐI KOSZTÜMÖKET, felöltőket, férfi ruhákat, valamint papi és sport öltönyöket

készíték a legdivatosabb szabás szerint, mérsékelt áron.

A megrendelt munkákért felelőséget vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

Németh Lajos uri és Sümegen
női szabó (Márkus-féle ház).

Würzburger Jakob

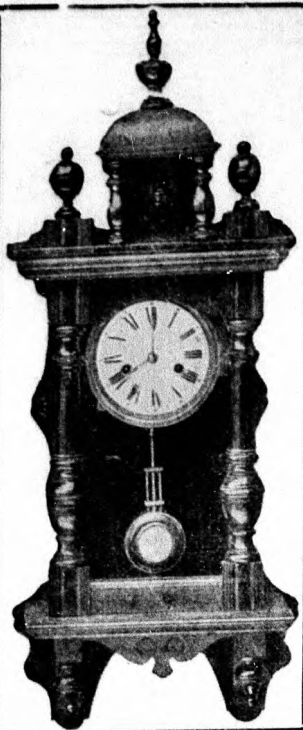
cég 1911 április 1-étől fogva

kereskedését az addig

Darnay Kálmán

üzlethelyiségébe

a gyógyszerházzal szemben helyezi át.

Alapos munka.

Alapított 1877-ben.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

ifj. Tóth József órás és ékszerész

Sümege. — Fióközet Jánosházán.

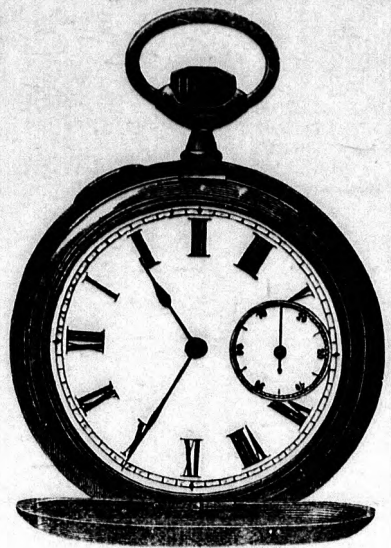
A MAGYAR NEMZETI ÓRAGYÁR és a világhírű „OMEGA” svájci óragyár gyártmányainak nagy raktára.

Dús választék mindennemű férfi és női zsebórákban, arany, ezüst, tula acél és nikkel tokban nyitott vagy dupla fedéllel. Különleges lapos gavallér órákban elsőrangú különlegességek, u. m.: Omega, Schaffhausen, Badolett, Roskopf, Uránia, Hungária, Cyma stb. gyártmányok. 8 napos és ébresztő zsebórák minden kivitelben. Fali és inga órák fényezett és új divatú szecessziós világos tokban, szalon, ébresztő, irodai és konyhaórák.

Nagy választék arany és ezüst ékszerekben, u. m.: láncok, nyakláncok, gyűrűk, jeggyűrűk, fülbevalók, karsatok, medaillonok, szent képek. Amerikai dublé, nikkel, bőr és sport láncok

Szemüvegek és orrcsüptetők minden kivitelben és erősségben.

Tört aranyat a legmagasabb árban megveszek vagy azokat ráfizetéssel divatos ékszerekre becserelem.

Jótállás mellett.

Gyors szállítás.

Órák, ékszerek és szemüvegek gyors és pontos javítása.

Jutányos árak.

HALBLÄNDER és NÉMETH

kovács, kocsigyártó és kárpitós.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Sümege az Árpád-uccában a Bazsó féle kovács és kocsigyártó üzletet átvettük. E szakmákba vágó munkákat elkészítjük a mai kor igényeinek megfelelően és pontosan. Elvállalunk és raktáron tartunk ruganyos kocsikat és gazdasági kocsikat nagy választékban. Új kárpitozott butorokat megrendelés után áthuzásokat, matracok fölfriessítését, amelyhez szőrtépő gépet-rendeztünk be, továbbá ruganyos kocsik javítását és fényezését olcsón és pontosan eszközöljük. Lóvasalásokat bármilyen beteg patáknál okszerű vasalással sikeresen végzünk. Szíves pártfogásukat kérjük

kiváló tisztelettel

Halbländer és Németh

okl. patkoló kovács, — kocsigyártó és kárpitós.

Teáskanna védjegyű tea

elismert legjobb és legkelendőbb **TEA MÁRKA.**

Kapható:

Beretzky Gyula

fűszer- és csemege kereskedésében,

Sümege.

KRAJCZÁR GYÖRGY

épület és butor asztalos, temetkezési vállalkozó, Sümege.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Árpád-uccai házamban 9 év óta fennálló koporsóraktáramat érc és érc utánzatu fakoporsókkal, valamint ravatallal és a mai kor igényeinek megfelelő mindennemű temetkezési cikkekkel a legszebb kivitelben kibővíttem.

Ravatalozást Sümege 8 koronától 16 koronáig a legszebb kivitelben állítok, vidéken némi felárral. Érckoporsók 120 koronától 200 koronáig a legszebb kivitelben kaphatók, továbbá érc utánzatu és sima fakoporsók, valamint mindennemű temetkezési cikkek mérsékelt árak mellett kaphatók.

Szíves pártfogásukat kéri

teljes tisztelettel

Krajczár György

asztalos és temetkezési vállalkozó.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümege.

BRÁDY-féle

gyomorcsépek

a Máriacelli Szűz Mária

E. Brady

védjeggyel ellátva, melyeket „Máriacelli gyomorcsépek”-nek nevez a nép, harmincz esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csépeknek utólérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörccsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység és sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg 1 K 60, kis üveget 90 fillér, 6 üveget 5 K 40, 3 nagy üveget 4 K 80 beküldése után küld franko: Brády K. gyógyszerár a »Magyar Királyhoz» Bécs, I, Fleischmarkt 2, Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra, és az aláírásra, a mely az oldaltlevő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

— Nyomdásztanoncnak 2-3 középiskolai osztályt végzett, jó családból való fiú lapunk nyomdájában felvétetik.

AVALODI KAUCSUKSAROK